

OHRANIMO NARCISE

PROGRAM

Razvojna agencija Zgornje Gorenjske

Jesenice, 28. marec 2024

Klemen Klinar, Nina Kobal in Urška Luks

Verzija 1.7

1. Predmet in cilji programa

Predmet programa Ohranimo narcise je zagotavljanje ustrezne kmetijske obdelave rastišč narcis na območju občine Jesenice z izplačilom nadomestil lastnikom zemljišč, vključenih v program, za upoštevanje v programu določenih pogojev.

Cilji programa so:

- preprečiti zaraščanje travniških habitatov z ustrezno kmetijsko obdelavo, s tem pa zagotoviti ugodne razmere za rast narcis,
- obdržati stanje travinja, ki omogoča uspešno razmnoževanje narcis,
- spodbujati tradicionalne ekstenzivne rabe travinja, s tem pa ohraniti ekstenzivnost rastišč narcis,
- ohraniti značilne krajine in habitate za druge rastlinske in živalske vrste ter s tem ohraniti travniške zavarovane habitatne tipe in biotsko pestrost,
- ohraniti strukturo mozaičnih kmetijskih površin z vključenimi obdelanimi strmimi travniki,
- okrepiti rastišča narcis, kjer se je z neustrezno kmetijsko obdelavo, pogostnost narcis že zmanjšala,
- pridobiti fond površin z narcisam prijazno kmetijsko obdelavo kot potencialom za turistični razvoj občine, osnovan na narcisi kot botanični naravni znamenitosti.

2. Območje upravičenosti

Program zajema območje rastišč narcis na območju Občine Jesenice. Na severu je območje omejeno z državno mejo, na zahodu z mejo občine, na jugu je območje omejeno z izohipso 700 m, na vzhodu pa meja poteka po potoku Javornik do izvira in po Medjem dolu do državne meje.

Znotraj opredeljenega območja so do vključitve v program upravičene površine, imenovane obdelovalne enote, ki predstavljajo geografsko zaključeno območje, kjer se gorska narcisa pojavlja vsaj v takšni pogostosti, da je rastlina na celotni površini zastopana posamično v gostoti 1 primerek na m² ali v šopih. Znotraj obdelovalnih enot se izključijo neupravičene površine, večje od 10 m² (npr. drevesa, skale, objekti).

3. Upravičenci

Upravičenci, ki se lahko vključijo v program, so fizične osebe in so lastniki ali v primeru več lastnikov solastniki zemljišč, ki ustrezajo pogojem v točki 2. Poleg tega morajo zadoščati še sledečim pogojem:

- posamezna geografsko zaključena obdelovalna enota obsega najmanj 300 m²,
- najmanjša skupna površina vseh obdelovalnih enot na upravičenca skupaj je 1000 m²,
- v primeru solastništva upravičenec podpiše izjavo, da ostali solastniki zemljišča ne nasprotujejo njegovi vključitvi v program.

4. Obdobje upravičenosti

Za prvo leto programa se šteje pridelovalna sezona 2017. Program se bo izvajal na letni ravni, pri čemer bodo lastniki vsakoletno pozvani k vključitvi vanj. Izvedba programa je pogojena z zagotovitvijo sredstev s strani financerja programa.

Pri vključitvi v program v kasnejših letih (2018 in dalje) bodo imeli prednost tisti upravičenci, ki so v program dalj časa uspešno vključeni. Upravljelec programa si pridržuje pravico, da v primeru omejitve razpoložljivih sredstev omeji število vključenih upravičencev.

5. Zagotavljanje sredstev in višina nadomestil

Sredstva za financiranje programa zagotavlja financer programa, Občina Jesenice. Upravljelec programa si pridržuje pravico, da v primeru, da financer ne zagotovi sredstev za izvajanje programa, program prekine.

Višina osnovnega nadomestila bo določena na letni ravni na podlagi zagotovljenih sredstev s strani financerja programa in skupne prijavljene upravičene površine. Osnovna enota za izplačilo je EUR/a, pri čemer se površina v arih zaokrožuje na eno decimalko. Pri določitvi višine nadomestila se upoštevajo tri višine glede na način obdelave zemljišča:

- strojna košnja in strojno spravilo – osnovno nadomestilo x 1,
- strojna košnja in ročno spravilo – osnovno nadomestilo x 1,5,
- ročna košnja in ročno spravilo – osnovno nadomestilo x 2.

Vsa nadomestila se določajo v bruto bruto vrednostih.

6. Pogoji za pridobitev nadomestil

Pogoji za obdelavo zemljišča:

1. Košnja:
 - a. obvezna košnja najmanj enkrat na pridelovalno sezono;
 - b. na obdelovalnih enotah do 1000 m se prva košnja izvede po 25. 6. do 15. 8.;
 - c. na obdelovalnih enotah med 1000 in 1200 m se prva košnja izvede po 3. 7. do 20. 8.;
 - d. na obdelovalnih enotah nad 1200 m se prva košnja izvede po 15. 7. do 1. 9.;
 - e. sušenje krme na tleh ali v kozolcu.

Pri opredelitvi nadmorske višine obdelovalne enote se upošteva njena najvišja nadmorska višina.

2. Paša:
 - a. paša je dovoljena po datumih, opredeljenih za začetek košnje v točkah 1.b, 1.c in 1.d;
 - b. paša se lahko izvaja pred ali po košnji, a mora biti površina vsaj enkrat v sezoni pokošena skladno s točkami 1.b, 1.c in 1.d;
 - c. obtežba pri paši je lahko do 1 GVŽ/ha na celoletni ravni.

3. Gnojenje in izboljšave tal:
 - a. gnojenje je dovoljeno le z organskimi gnojili;
 - b. prepovedan je vnos apna v tla zaradi ohranitve ustrezne kislosti tal.

4. Ostalo:
 - a. ustrezno vzdrževanje gozdnega roba – gozdni rob se vzdržuje z namenom preprečevanja zaraščanja v travnišče, pri tem se ohranja njegov grmovni in drevesni sloj;
 - b. prepovedane so agromelioracije (npr. ravnanje tal, odprava grbin, zasipanje jam).

Upravljalec programa si pridržuje pravico, da pogoje za obdelavo zaradi izjemnih vremenskih razmer spremeni oziroma prilagodi. O morebitnih spremembah bodo upravičenci obveščeni po pošti ali elektronski pošti.

Administrativni pogoji:

1. uspešna vključitev v program (podpisana pogodba in izjava),
2. zagotavljanje dostopa na zemljišče upravljalcu in financerju programa za potrebe izvajanja nadzora oz. spremljanja stanja rastišč,
3. omogočanje fotografiranja zemljišča upravljalcu in financerju programa ter objave fotografij,
4. posredovano poročilo na s strani upravljalca predpisanem obrazcu na letni ravni.

7. Prijava v program

V fazi vzpostavitve programa prijava v program v treh korakih:

1. Izraz interesa

Izraz interesa je neobvezujoča prijava v program, ki je pogoj za vstop v naslednji korak. Interesenti za vključitev v program javijo osebno, telefonsko ali preko elektronske pošte predstavniku upravljalca. Predstavnik upravljalca je Veronika Perko, Razvojna agencija Zgornje Gorenjske (Spodnji Plavž 24e, 4270 Jesenice, telefon: 04 581 34 17, e-naslov: veronika.perko@ragor.si). Rok za sporočanje interesa je do konca septembra tekočega leta, če ni drugače določeno v objavah v lokalnih občilih.

2. Osebni sestanek z upravljalcem programa

Upravljalec programa na podlagi izraza interesa kontaktira zainteresirane upravičence in se z njimi dogovori za osebni sestanek na sedežu upravljalca. Na sestanku se:

- na zemljevid vriše obdelovalne enote, ki jih upravičenec želi vključiti v program,
- določi načine obdelave na posamezni obdelovalni enoti,
- zabeleži podatke upravičenca, ki so potrebni za pripravo pogodbe (ime in priimek, naslov, EMŠO, davčna številka, številka transakcijskega računa in status upravičenca).

Zemljevidi z vrisanimi vključenimi zemljišči so priloga k pogodbi.

3. Podpis pogodbe in izjave

Po izvedbi sestankov z upravičenci upravljalec pripravi pogodbe za izplačilo nadomestil ter jih po pošti posreduje upravičencem v podpis. Poleg tega upravičenec podpiše tudi izjavo, ki vsebuje izjave, vezane na pogoje in izvedbo programa.

S strani upravljalca programa in upravičenca podpisana pogodba ter s strani upravičenca podpisana izjava se šteje kot uraden vstop v program. Upravičenci morajo en izvod pogodbe in izjave posredovati upravljalcu.

V prihodnjih letih se že vključene upravičence obvesti o možnosti sprememb, ki se jih uredi na osebнем sestanku. Če sprememb ni, se nadaljevanje vključitve v program uredi z novo pogodbo. Za nove interesente za vključitev v program, se izvede prijava v program po zgoraj prikazanih točkah.

8. Izvajanje programa in spremembe

Po podpisu pogodbe med upravljalcem programa in upravičencem sta obe pogodbeni stranki dolžni upoštevati določila pogodbe in z njo povezanih dokumentov (izjava, zemljevid z določenimi obdelovalnimi enotami, programski dokument).

Tekom izvajanja programa se upravičenec in upravljalec programa medsebojno pravočasno, najkasneje v 15 dneh, medsebojno obveščata o morebitnih spremembah, ki vplivajo na določila pogodbe.

Upravičenec lahko tekom izvajanja programa javi spremembe, vezane na površine in način obdelave. Pri spremembi površin je zmanjšanje površine, vključene v programa, dovoljeno do 60 % prvotno prijavljene površine. Spremembe, ki vplivajo na povečanje izplačila nadomestila (povečanje površine, sprememba načina obdelave v bolj zahtevno), v enem programskem letu niso mogoče.

9. Nadzor in poročanje

V okviru programa se izvaja nadzor upravljalca programa nad upravičenci glede upoštevanja pogojev za obdelavo zemljišč. Predmet nadzora so le zemljišča, ki jih je upravičenec vključil v program. Nadzorni pregledi so nenapovedani in se izvajajo brez prisotnosti upravičenca. Po potrebi se stanje ob nadzornih pregledih tudi evidentira s fotografijami. V primeru ugotovitve neskladij upravljalec programa o rezultatih nadzornega pregleda upravičence obvesti pisno po pošti. Pritožbe na ugotovitve nadzornega pregleda niso možne.

Vsak upravičenec ob koncu pridelovalne sezone izpolni poročilo, ki ga podpisanega posreduje upravljalcu programa. Obrazec za poročilo upravičenci prejmejo po pošti s strani upravljalca programa. Rok za oddajo poročila je 30. 9. tekočega leta oziroma datuma, ki ga določi upravljalec programa.

10. Nepravilnosti in sankcije

V kolikor so ob nadzornem pregledu obdelovalnih enot ali v poročilu upravičenca ugotovljene nepravilnosti, se upravičenca sankcionira po petih tipih sankcij. Nepravilnosti se navezujejo zgolj na zemljišča, ki jih je upravičenec vključil v program. Ostala kmetijska zemljišča upravičenca niso predmet ugotavljanja nepravilnosti in izrekanja sankcij.

1. Nepravilnost tipa A

Vrste nepravilnosti:

- zmanjšanje upravičene površine do 20 %,
- sprememba načina obdelave.

Ukrep:

- izplačilo se prilagodi dejansko ugotovljenemu stanju

2. Nepravilnost tipa B

Vrste nepravilnosti:

- zmanjšanje upravičene površine od 20 do 60 %,
- nevzdrževan gozdni rob.

Ukrep:

- izplačilo v EUR/ar se zmanjša za 25 %.

3. Nepravilnost tipa C

Vrste nepravilnosti:

- košnja je glede na nadmorsko višino obdelovalne enote izvedena izven datumskih obdobj, ki jih opredeljujejo pogoji,
- sušenje krme se ne izvaja na tleh ali v kozolcu,
- paša se izvaja pred datumsko opredeljeno dovoljeno košnjo,

Ukrep:

- neizplačilo nadomestil za obdelovalno enoto ali del obdelovalne enote, kjer je prišlo do nepravilnosti.

V primeru ugotovitve zaporedne nepravilnosti tipa C na isti površini v treh letih se obdelovalna enota ali njen del izloči iz programa. Ponovna vključitev te površine je možna tretje leto po ugotovljeni nepravilnosti.

4. Nepravilnost tipa D

Vrste nepravilnosti:

- zmanjšanje posamezne obdelovalne enote pod 300 m²
- obtežba pri paši je višja ob 1 GVŽ/ha na celoletni ravni,
- gnoji se z mineralnimi gnojili,
- vnos apna v tla,
- izvedba agromelioracij, ki vplivajo na travno rušo.

Ukrep:

- neizplačilo nadomestil v celoti,
- prepoved vstopa vključitve obdelovalne enote ali njenega dela v program v naslednjih dveh letih po ugotovljenih nepravilnostih.

5. Nepravilnost tipa E

Vrste nepravilnosti:

- upravičenec ne podpiše in upravljalcu programa ne posreduje pogodbe in izjave,
- upravičenec ne posreduje poročila,
- zmanjšanje skupne upravičene površine upravičenca za več kot 60 %,
- zmanjšanje skupne površine pod 1000 m².

Ukrep:

- neizplačilo nadomestil v celoti,
- prepoved vstopa upravičenca v program v naslednjih dveh letih po ugotovljenih nepravilnostih.

6. Nepravilnost tipa F

Vrste nepravilnosti:

- obdelovalna enota ali del obdelovalne enote je le pokošen – pokošena trava ni pospravljena s površine.

Ukrep:

- izplačilo v EUR/ar za površine s takšno nepravilnostjo se zmanjša za 30 %.

11. Izplačilo nadomestil

Podlaga za izplačilo nadomestil je uspešno opravljen nadzor in potrjeno poročilo upravičenca. Izplačila bodo izvedena na podlagi izdaje ustreznih računovodskih listin (e-račun ali zahtevki). Izplačilo se izvede 30 dni po potrditvi listine, najkasneje do 30. 10. tekočega leta.

12. Spremembe programa

Program je javno objavljen na spletni strani upravljalca (<https://www.ragor.si/knjiznica/publikacije/narava/>). V kolikor upravljalet ali financer programa spremenita njegovo vsebino, bodo spremembe objavljene na tej isti spletni strani. V program vključeni upravičenci bodo o spremembi programa obveščeni po pošti ali elektronski pošti.

13. Kontaktni podatki

Upravičenci lahko dodatne informacije o programu, možnosti vključitve, spremembe tekom izvajanja projekta in druge zadeve, vezane na program, javijo oz. pridobijo pri upravljalcu programa, Razvojni agenciji Zgornje Gorenjske, Spodnji Plavž 24e, 4270 Jesenice, kontaktna oseba je Veronika Perko, tel. št. 04 581 34 17, e-naslov veronika.perko@ragor.si.